

TẬP ĐỌC
NHỚ VIỆT BẮC
(1 tiết)

I - MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Rèn kĩ năng đọc thành tiếng :

– Chú ý các từ ngữ : *nắng ánh, thất lung, mơ nở, núi giăng...* (MB) ; *đỏ tươi, chuốt, rừng phách, đỏ vàng...* (MN).

– Ngắt nghỉ hơi đúng, linh hoạt giữa các dòng, các câu thơ lục bát (VD : nhịp 2/4, 2/2/4 ở câu 1 ; chuyển sang câu 2 lại là : 2/4, 4/4...). Biết nhấn giọng các từ ngữ gợi tả, gợi cảm (*đỏ tươi, giăng thành lũy sắt dày, rừng che bộ đội, rừng vây quân thù...*)

2. Rèn kĩ năng đọc hiểu :

- Hiểu nghĩa các từ khó trong bài.
- Hiểu nội dung bài : Ca ngợi đất và người Việt Bắc đẹp và đánh giặc giỏi.

3. Học thuộc lòng 10 dòng thơ đầu.

II - ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

- Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.
- Bản đồ để chỉ cho HS biết 6 tỉnh thuộc chiến khu Việt Bắc.

III - CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

A - KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra 4 HS tiếp nối nhau kể lại 4 đoạn của câu chuyện *Người liên lạc nhỏ* theo 4 tranh minh hoạ truyện. Sau đó, trả lời câu hỏi : *Anh Kim Đồng nhanh trí và dũng cảm như thế nào ?*

B - DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Tiếp tục chủ điểm *Anh em một nhà*, hôm nay các em sẽ học bài thơ *Việt Bắc* nói về tình cảm gắn bó giữa người miền xuôi với người miền núi.

GV nói về Việt Bắc : là chiến khu của ta trong thời kì đấu tranh giành độc lập và kháng chiến chống thực dân Pháp. (GV chỉ trên bản đồ 6 tỉnh của Việt Bắc : Cao Bằng, Bắc Kạn, Lạng Sơn, Thái Nguyên, Hà Giang, Tuyên Quang).

Nhà thơ Tố Hữu sáng tác bài thơ *Việt Bắc* khi kháng chiến thắng lợi, cán bộ và Chính phủ ta trở về miền xuôi, về thủ đô (1955) nhưng những người về xuôi vẫn lưu luyến với cảnh và người ở chiến khu.

2. Luyện đọc

a) GV đọc diễn cảm toàn bài (giọng hồi tưởng, thiết tha, tình cảm).

(Nếu có máy ghi âm giọng ngâm bài thơ của một nghệ sĩ, sau khi GV đọc bài xong, bật máy cho HS nghe.)

b) GV hướng dẫn HS luyện đọc, kết hợp giải nghĩa từ

- Đọc từng câu (2 dòng thơ).

- Đọc từng khổ thơ trước lớp.

+ HS tiếp nối nhau đọc 2 khổ thơ trong bài. Để HS khỏi phải đọc khổ 1 dài tới 10 dòng, có thể cho HS1 đọc 4 dòng đầu. HS2 đọc 6 dòng tiếp. HS3 : đọc khổ 2.

+ GV kết hợp hướng dẫn HS ngắt nghỉ hơi đúng nhịp thơ. VD :

Ta về / mình có nhớ ta /

Ta về / ta nhớ / những hoa cùng người. //

*Rừng xanh / hoa chuối đỏ tươi /
Đèo cao nắng ánh / dao gài thắt lưng. //
Ngày xuân / mơ nở trắng rừng /
Nhớ người đan nón / chuốt từng sợi giang. //
Nhớ khi giặc đến / giặc lòng /
Rừng cây / núi đá / ta cùng đánh Tây. //*

+ HS đọc để hiểu nghĩa các từ được chú giải cuối bài (*đèo, giang, phách, ân tình, thuỷ chung*). Tập đặt câu với từ *ân tình*. (VD : Mọi người trong xóm em sống với nhau rất *ân tình*, tối lửa tắt đèn luôn có nhau.)

– Cả lớp đọc ĐT cả bài thơ (giọng vừa phải).

3. Hướng dẫn HS tìm hiểu bài

HS đọc thành tiếng, đọc thầm từng câu thơ, từng đoạn và cả bài, trao đổi để tìm hiểu bài thơ dưới sự hướng dẫn của GV hoặc sự điều khiển của 1, 2 HS khá, giỏi.

– Cả lớp đọc thầm 2 dòng thơ đầu, trả lời : *Người cán bộ về xuôi nhớ những gì ở Việt Bắc ? (Nhớ hoa – hiểu rộng ra là nhớ cảnh vật, núi rừng Việt Bắc ; nhớ người : con người Việt Bắc với cảnh sinh hoạt dao gài thắt lưng, đan nón, chuốt giang, hái măng, tiếng hát ân tình.)*

GV nói thêm : *ta* chỉ người về xuôi, *mình* chỉ người Việt Bắc, thể hiện tình cảm thân thiết. Trong 4 câu lục bát tiếp theo (từ câu 2 đến câu 5) cứ dòng 6 nói về cảnh thì dòng 8 nói về người...

– Một HS đọc tiếp từ câu 2 đến hết bài thơ. Cả lớp đọc thầm lại, suy nghĩ, tìm những câu thơ cho thấy : a) *Việt Bắc rất đẹp* ; b) *Việt Bắc đánh giặc giỏi*.

(+ Núi rừng Việt Bắc rất đẹp với cảnh : *Rừng xanh hoa chuối đỏ tươi ; Ngày xuân mơ nở trắng rừng ; Ve kêu rừng phách đổ vàng ; Rừng thu trăng rọi hoà bình*. → Các hình ảnh trên rất đẹp và tràn ngập sắc màu : xanh, đỏ, trắng, vàng.

+ Việt Bắc đánh giặc giỏi với những hình ảnh : *Rừng cây núi đá ta cùng đánh Tây ; Núi giăng thành lũy sắt dày ; Rừng che bộ đội, rừng vây quân thù.*)

– HS đọc thầm lại cả bài thơ, tìm những câu thơ thể hiện vẻ đẹp của người Việt Bắc. (Người Việt Bắc chăm chỉ lao động, đánh giặc giỏi, ân tình thuỷ chung với cách mạng. Các câu thơ nói lên vẻ đẹp đó : *Đèo cao nắng ánh dao gài thắt lưng ; Nhớ người đan nón chuốt từng sợi giang ; Nhớ cô em gái hái măng một mình ; Tiếng hát ân tình thuỷ chung.*)

4. Học thuộc lòng bài thơ

– Một HS đọc lại toàn bài thơ.

– Hướng dẫn HS đọc thuộc lòng 10 dòng thơ đầu (cách làm như các bài trước).

– Nhiều HS thi HTL. Cả lớp và GV nhận xét, bình chọn những bạn đọc hay nhất.

5. Củng cố, dặn dò

GV yêu cầu HS về nhà tiếp tục HTL 10 dòng thơ đầu. Khuyến khích HS học thuộc lòng cả bài thơ.